

Tábor 24.6.2013
čj. SRS 035278/2013

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 13 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 17.6.–23.6.2013

1. Počasí

Po téměř celý 25. týden bylo velmi teplo, padaly teplotní rekordy. Ve čtvrtek dokonce stoleté, v Českých Budějovicích meteorologové naměřili 34,4 °C, tím byl překonán rekord z roku 1908 o 1,4 stupně. Vlivem přílivu velmi teplého vzduchu z jihu, bylo v České republice nejtepleji z celé Evropy. Po tropických nocích se ranní teploty pohybovaly kolem 20° C. O víkendu přibývalo oblačnosti a místy se objevily bouřky, tím došlo k výraznému ochlazení až o 10 °C. Srážky, které se místy oblevily, byly podprůměrné cca do 11mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Po minulých silných deštích se utvořil na povrchu půdy nepropustný škraloup, který je patrný zejména v kukuřici, bramborách a v zelenině. Probíhá sklizeň sena. Pšenice ozimé jsou ošetřovány fungicidně proti klasovým chorobám. V lesních školkách probíhá ošetřování proti padlí na dubu (*Erysiphe alphitoides*). Sazenice buku v okrese Strakonice jsou infikovány plísni na buku (*Phytophthora cactorum*).

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 59-69 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi od konce metání: klas (lata) je celý viditelný do fáze konec květu.

Po suchém a velmi teplém počasí v minulém týdnu začalo padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) na listech zasychat a nešířilo se na praporcové a podpraporcové listy. Hlášeny byly pouze slabé výskyty z okresů: Třebíč (Březník, 17.6., Ocmanice, 21.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Rodvínov, 19.6., Strmilov, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). V RF 37 a 51 se ve vzorku prohlíží 3. list shora. Zaznamená se počet rostlin, na jejichž čepeli 3. listu shora je jedna nebo více kupek padlí. V RF 65 se prohlíží čepel horních dvou listů, tj. plocha s kupkami padlí nebo plocha listu, která již v důsledku napadení padlím odumřela.

Fungicidní ochranu proti listovým chorobám je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37 do BBCH 51. Zásahy se provádějí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl potvrzen v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. V RF 31 – 32, 37 a 51 se z odnoží ve vzorku střídavě odebere 4., 5. a 6. list shora, tvořící se praporcový list se nebere v úvahu. V RF 71 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 2., 3. a 4. list shora. Zaznamená se počet listů s výskytem konidioforů nebo typických skvrn po infekci.

Do RF 51 se doporučuje ošetření při 5 – 50 % listů s výskytem konidií. V RF 71 se doporučuje ošetření při 40 – 70 % napadení listů. Proti pozdnímu napadení jsou účinné ochranné zásahy provedené v době metání (od BBCH 51) až kvetení (do BBCH 61). Je možno využít i vedlejší účinnost fungicidů, určených proti feosferiové skvrnitosti pšenice.

Slabý výskyt pyknid **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 17.6., Ocmanice, 21.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Rodvínov, 19.6., Strmilov, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.), Pelhřimov (Buřenice, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt pyknid **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** na listech byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Rodvínov, 19.6., Strmilov, 19.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 31 – 32 a v RF 37 se z odnoží ve vzorku odebere střídavě 4. a 5. list shora. Nebere v úvahu tvořící se praporcový list. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 61 (počátek kvetení). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob a chorob klasů. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Ocmanice, 21.6.).

Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin.

Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace, nebo při ohrožení v době kvetení.

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese Písek (Strážovice u Mirotic, 20.6.).

Pozorování dospělců na jaře (na ozimech počátkem června – většina nymf se přeměnila v dospělé) provádí ve fázi 33-59 BBCH. Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětřného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řídkých prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

Chemická ochrana na jaře se doporučuje při výskytu 5-ti a více dospělců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky virů nad 10 % v porostu. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Slabý výskyt larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech byl pozorován v okrese Třebíč (Ocmanice, 21.6.), Písek (Strážovice u Mirotic, 20.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů). Pro monitorování škůdce lze použít feromonové lapače. K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

Slabý výskyt dospělců **mšice stěmchové (*Rhopalosiphum padi*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 17.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Strmilov, 19.6.), Písek (Strážovice u Mirotic, 20.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.), České Budějovice (Čejkovice u Hluboké nad Vltavou, 21.6.).

Střední výskyt dospělců **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Březník, 17.6., Ocmanice, 21.6.), Jindřichův Hradec (Strmilov, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.).

Slabý výskyt dospělců **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** v klasech byl zaznamenán v okrese Třebíč (Březník, 17.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Rodvínov, 19.6., Strmilov, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.).

Pozorování mšic na pšenici se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

Slabý výskyt **trásnokřídlých (*Thysanoptera spp.*)** byl nahlášen z okresu Třebíč (Březník, 17.6.), Písek (Strážovice u Mirotic, 20.6.).

Preventivní ochrannou je zaorání strniště ihned po sklizni a hluboká orba. Není registrován žádný přípravek.

Slabý výskyt larev **kohoutků (*Oulema spp.*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 17.6., Ocmanice, 21.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Rodvínov, 19.6., Strmilov, 19.6.), Jihlava (Velký Beranov, 20.6.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev. Pozorování se provádí pomocí 100 smyků v porostu (na 10 míst 10 smyků).

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 61-77 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů se pohybují od fáze počátku květu, prvé prašníky vymetané do fáze pozdní mléčné zralosti.

Slabý výskyt **lemované stébelné skvrnitosti (*Rhizoctonia cerealis*)** byl pozorován v okrese České Budějovice (Jaronice, 21.6.).

Pozorování a ochrana viz lemovaná stébelná skvrnitost na pšenici ozimé.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Gibberella spp.*)** pozorován na stéblech v okrese České Budějovice (Jaronnice, 21.6.) a Jihlava (Velký Beranov, 21.6.).

Pozorování a ochrana viz lemovaná stébelná skvrnitost na pšenici ozimé.

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yallundae*)** zjištěn na stéblech v okrese České Budějovice (Jaronnice, 21.6.) a Jihlava (Velký Beranov, 21.6.).

Pozorování a ochrana viz lemovaná stébelná skvrnitost na pšenici ozimé.

Střední výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech pozorován v okrese Pelhřimov (Pelhřimov, 19.6.), slabé výskyty v okrese Třebíč (Dalešice, 17.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6., Jindřichův Hradec, 21.6.) a Pelhřimov (Čejov, 21.6.).

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese Písek (Boudy, 20.6.).

Pozorování a ochrana viz křísek polní na pšenici ozimé.

Slabý výskyt dospělců **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorován v okrese Třebíč (Dalešice, 17.6., Ocmanice, 21.6.) a Pelhřimov (Čejov, 21.6.).

Slabý výskyt dospělců **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** pozorován v okrese Třebíč (Dalešice u Třebíče, 17.6., Kožichovice, 17.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 19.6.) a Pelhřimov (Pelhřimov, 19.6., Čejov, 21.6.).

Slabý výskyt **mšice stremchové (*Rhopalosiphum padi*)** pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 21.6.).

Pozorování mšic na ječmeni se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69-70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Slabý výskyt poškození od larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** v klasech v okrese Písek (Boudy, 20.6.).

Pozorování a ochrana viz obaleč obilní na pšenici ozimé.

V okrese Písek (Boudy, 20.6.) byl zaznamenán výskyt **třásnokřídlých (*Thysanoptera spp.*)**.

Preventivní ochrannou je zaorání strniště ihned po sklizni a hluboká orba. Není registrován žádný přípravek.

JEČMEN JARNÍ (RF 45-59 BBCH)

Porosty se nacházejí ve fázi, kdy pochva praporcového listu je naduřelá až do fáze konce metání, klas je celý viditelný.

Porosty ječmene jarního po prudkém oteplení prodělávají překotně rychlý vývoj. Zároveň po oteplení se zvýšil výskyt houbových chorob.

Slabý výskyt **padlí travního (*Blumeria graminis*)** na listech pozorován v okrese Pelhřimov (Jiřice u Humpolce, 21.6., Vyklantice, 18.6.), Třebíč (Březník, 17.6., Kožichovice, 17.6.) a Jindřichův Hradec (Pluhův Žďár, 20.6.).

Pozorování a ochrana viz pšenice ozimá.

Slabé výskyty **sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na listech pozorovány v okrese Jindřichův Hradec (Pluhův Žďár, 20.6., Studnice u Lodhého, 21.6.), Třebíč (Březník, 17.6.), Jihlava (Velký Beranov, 21.6.), Strakonice (Dražejov u Strakonice, 21.6.) a České Budějovice (Hosín, 21.6.).

Zjišťování výskytu sít'ovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sít'ované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech byl pozorován v okrese Pelhřimov (Jiřice u Humpolce, 21.6., Vyklantice 18.6.), Jihlava (Velký Beranov, 21.6.) a Strakonice (Dražejov u Strakonice, 21.6.).

Pozorování a ochrana viz ječmen ozimý.

Silný výskyt **kohoutků (*Oulema spp.*)** zaznamenán v okrese Písek (Jarotice, 20.6.), slabé výskyty tohoto škůdce pozorovány v okresech Třebíč (Březník, 17.6., Kožichovice, 17.6.), Strakonice (Dražejov u Strakonice, 21.6.) a Jindřichův Hradec (Pluhův Žďár, 20.6.).

Pozorování a ochrana viz pšenice ozimá.

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psammotetix alienus*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (Vyklantice, 18.6.).

Pozorování a ochrana viz pšenice ozimá.

Slabý výskyt dospělců **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorován v okrese Třebíč (Kožichovice, 17.6., Březník, 17.6.) a Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhého, 21.6.).

Slabý výskyt dospělců **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Pluhův Žďár, 13.6.).

Slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** pozorován v okrese Třebíč (Kožichovice, 17.6., Březník, 17.6.), Jindřichův Hradec (Studnice u Lodhého, 21.6.) a Písek (Jarotice, 20.6.).

Pozorování a ochrana viz kyjatka travní na ječmeni ozimém.

První výskyt poškození od larev **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** pozorován v okrese České Budějovice (Hosín, 21.6.).

Pozorování a ochrana viz obaleč obilní na pšenici ozimé.

KUKUŘICE (RF 14-30 BBCH)

Porosty se pohybují ve fázi vyvinutého 4. listu až počátek prodlužovacího růstu.

V tomto týdnu budou na pozorovacích bodech instalovány feromonové lapače na záchyt dospělců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)**.

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lemových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 24. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Dospělci **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** dosud nebyly ve světelných lapačích zachyceny.

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs: <http://eaagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelných-lapacu.html>

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 31-61)

Porosty se pohybují od 1. internodia viditelného až do prvních otevřených květů v porostu.

Střední výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)** byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 17.6.).

V RF 31 – 79 se při průchodu porostem prohlédne 50 úponků a palistů (na deseti místech vždy 5 úponků a palistů) a zjišťuje se počet napadených úponků a palistů.

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, odstup v osevním sledu 4-5 let, regulace zaplevelení. Přímá ochrana – moření osiva, fungicidní ošetření. Ošetření se doporučuje při 10 – 30% napadení. Ošetřuje se při ohrožení, nejpozději při zjištění prvního výskytu.

Slabý výskyt dospělců **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 20.6.), Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 17.6.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

Poškození porostů žírem **listopasů (*Sitona spp.*)** bylo pozorováno v okrese Třebíč (Březník, 17.6.).

Pozorování se provádí v době tvorby prvních pravých listů. Na 5 místech se prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin a odhadne se průměrná ztráta listové plochy v důsledku žíru brouků.

Ošetření se provede, pokud je průměrná ztráta listové plochy 10 – 20 % na 1 rostlinu. Přímá ochrana insekticidním postřikem ve fázi prvního až druhého listu (BBCH 11 – 12) se provádí v letech, kdy hrách pomalu vzchází a roste v důsledku sucha. Preventivní ochrana spočívá v časné setí.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (69-75 BBCH)

Porosty jsou ve fázi konce květu až po fázi, kdy asi 50% šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti.

Slabý výskyt **plísně zelné (*Peronospora parasitica*)** byl pozorován v okrese Strakonice (Katovice, 21.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, na nichž se zjišťují příznaky napadení na listech a listenech. Prahem škodlivosti je 5 až 25 % napadených rostlin.

Preventivní ochrannou je likvidace sklizňových zbytků. Byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómovému černání stonku řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

Slabý výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na šešulích byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Bácovice, 17.6., Humpolec, 21.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6.).

Kontrolují se všechna plodenství na 50 rostlinách a zjišťuje se % napadených plodenství 100 a více mšicemi při dokvétání: RF 67 – 69.

Chemické ošetření je účelné do 10 dnů po odkvětu. Později je neúčelné.

Slabý výskyt larev **bejломorky kapustové (*Dasineura brassicae*)** v šešulích byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6.), Tábor (Chlebov, 18.6.), Třebíč (Březník, 17.6.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Ošetření se doporučuje při zjištění 1 samičky na 4 rostliny.

Slabý výskyt dospělců **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus assimilis*)** a larev v šešulích byl pozorován v okrese Pelhřimov (Bácovice, 17.6.), Jindřichův Hradec (Řípec, 18.6.), Třebíč (Březník, 17.6.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk na 1 rostlinu, od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejломorky kapustové 1 brouk na 1 rostlinu, při silném výskytu bejломorky kapustové 1 brouk na 2 rostliny.

Poškození rostlin dospělci **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** pozorováno v okrese Třebíč (Ocmanice, 21.6.).

V období druhé poloviny květu se zjišťuje počet poškozených rostlin. Ošetření se doporučuje při výskytu 5 až 10 % poškozených rostlin.

Ochrana se provádí na podzim a před květem, obvykle stačí ošetření v ohniscích výskytu.

MÁK SETÝ (RF 40-41 BBCH)

Porosty máku jsou ve fázi stonkování a butonizace až po fázi objevení mladého poupěte mezi listy růžice.

První výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec (Klenov, 20.6.), Třebíč (Koněšín, 17.6.).

Pozorování se provádí v době od začátku stonkování do začátku květu, kontroluje se 100 rostlin (na 10 místech 10 za sebou rostoucích rostlin). Škodlivý výskyt je 2 – 5 % napadených rostlin.

Ochrana: moření osiva, střídání plodin, řídký porosty.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 32-51 BBCH)

Porosty jsou v růstové fázi 2. internodium viditelné až po fázi květenství již rozpoznatelné mezi mladými listy (fáze hvězdy).

První slabý výskyt **šedé plísnovitosti slunečnice (*Botryotinia fuckeliana*)** pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 17.6.).

Kontroluje se 100 rostlin při průchodu porostem (na 10 místech 10 za sebou rostoucích rostlin).

Chemická ochrana se provádí současně s ochranou proti ostatním houbovým chorobám ve fázi 14 – 19 (4. až 6. list) a 65 (plný květ), případně do konce květu.

Slabý výskyt dospělců **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 17.6.).

Ošetření se doporučuje v období od vzcházení do fáze rozpoznatelného květního poupěte (51 BBCH) v případě výskytu 30 – 50 mšic na rostlině a v době těsně před začátkem květu (59 BBCH) při výskytu 50 – 100 mšic na jedné rostlině.

První výskyt **mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*)** pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 17.6.).

Ochrana viz mšice maková.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 21-61 BBCH)

Porosty brambor jsou velmi rozdílné podle doby jejich sázení. Dříve sázené brambory jsou již v růstové fázi od vývoje dalších listů až po fázi počátku květu.

První výskyt **plísně bramborové (*Phytophthora infestans*)** pozorován v okrese Strakonice (Katovice, 21.6.).

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách www.sfs.cz nebo

na odkazu: <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

V okrese Strakonice (Katovice, 21.6.) byl objeven první výskyt **vločkovitosti hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*)**.

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédne vždy 5 za sebou rostoucích rostlin. Sleduje se výskyt příznaků choroby na nati rostlin. Sleduje se napadení natě od druhé poloviny vegetace do začátku dozrávání, fáze 51-38 BBCH.

Chemická ochrana: moření sadbových hlíz.

Slabý výskyt dospělců **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 17.6.), Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 20.6.),

Přímá ochrana proti mšicím v množitelských porostech brambor spočívá ve využití insekticidních přípravků.

První výskyt larev L₁₋₂ **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** v silné intenzitě byl zjištěn v okrese Písek (Lučkovice, 14.6.). Slabý výskyt dospělců a vajíček na listech v okrese Třebíč (Březník, 17.6.), Pelhřimov (Lipice, 17.6., Buřenice, 20.6.), Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 20.6., Studnice u Lodhérova, 21.6.), Strakonice (Katovice, 21.6.), Český Krumlov (Velešín, 21.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

SIGNALIZUJEME zahájení ošetření brambor proti larvám mandelinky bramborové podle vývojového stadia larev.

Ošetření se provádí v době maxima líhnutí larev, tj. v době, kdy vylíhlé larvy dosáhnou 3. stupně (L₃). Ošetření by mělo být ukončeno do doby, než začnou převládat larvy L₄.

Chemickou ochranu je třeba využívat až při hospodářsky významném výskytu mandelinky bramborové, to je při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha. Hemické přípravky, respektive jejich účinné látky, je nutné střídát v rámci antirezistentní strategie a omezit jejich použití za vysokých teplot, zejména v případě pyretroidů.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-73 BBCH)

U jabloní převažuje fáze druhý opad plodů (červnový), do fáze průměr plodů 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu).

Slabý výskyt **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** pozorován v okrese Třebíč (Pyšel, 18.6.).

Včasně a opakovaně mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Slabý výskyt **strupovitosti jabloní (*Venturia inaequalis*)** byl pozorován v okrese České Budějovice (Temelín, 18.6., Hosín, 21.6.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekce, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5) 7 až 10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1 až 2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla, šestý den nebo další dny po předchozím ošetření.

Silný výskyt samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** zachycen v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 21.6.), Prachatice (Krtely, 18.6.), České Budějovice (Temelín, 21.6.), Pelhřimov (Humpolec, 17.6.) a Jihlava (Polná, 20.6.), střední výskyt v okrese České Budějovice (Temelín, 18.6., Hosín, 21.6.) a Jihlava (Polná, 17.6.), slabé výskyty v okrese České Budějovice (Hosín, 18.6.), Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 17.6.). Na pozorovacích bodech v okresech Tábor, Prachatice, České Budějovice, Pelhřimov a Jihlava předpokládáme, že došlo k **vrcholu letové vlny**, proto doporučujeme zahájení ošetření viz níže.

Střední výskyt samců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** sledován v okrese České Budějovice (Temelín, 21.6.), slabý výskyt v okrese Prachatice (Krtely, 20.6.), Třebíč (Pyšel, 18.6.), České Budějovice (Temelín, 18.6., Hosín, 21.6.).

Slabý výskyt **obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*)** pozorován v okrese České Budějovice (Temelín, 21.6.).

Slabý výskyt samců **obaleče růžového (*Archips rosana*)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 18.6.) a České Budějovice (Hosín, 21.6., Temelín, 21.6.).

Slabý výskyt **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 20.6.) a České Budějovice (Temelín, 21.6.).

Slabý výskyt samců **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** zaznamenán v okrese Tábor (Měšice u Tábora, 20.6.), Prachatice (Krtely, 18.6.), České Budějovice (Hosín, 21.6.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Slabý výskyt dospělců **pilatky jablečné (*Holocampa testudinea*)** zaznamenán v okrese Třebíč (Pyšel, 18.6.).

Potřeba ochrany se určuje na základě zjištění síly kladení škůdce v době opadávání korunních plátků. Náhodně se odebere 100 květů a binokulárním mikroskopem se pozoruje výskyt vajíček v místě hnědého vpichu na kališním plátku.

Práh škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 květů. Optimální doba chemické ochrany je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček, a to v době, kdy se alespoň u 50 % vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodka.

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 73-74 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi druhý opad plodů (červnový) až do fáze průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T).

Slabý výskyt samců **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 17.6., Polná, 17.6.), České Budějovice (Hosín, 18.6.), Tábor (Soběslav, 18.6.), Třebíč (Pyšel, 18.6.).

Obaleč východní (Grapholita molesta) nebyl v minulém týdnu zachycen.

Sledování letu dospělců obaleče švestkového a obaleče východního do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

V okrese Třebíč (Pyšel, 18.6.) byly pozorovány vpichy v plodech od **pilatky švestkové (Holocampa minuta)**.

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 87 BBCH)

Porost jahodníku je ve fázi hlavní sklizně, většina plodů zbarvena.

První výskyt **šedé hniloby jahod (Botryotinia fuckeliana)** byl pozorován v okrese České Budějovice (Hosín, 21.6.).

První výskyt **antraknóзовé skvrnitosti jahodníku (Colletotrichum acutatum)** byl zjištěn na tomtéž PB v okrese České Budějovice (Hosín, 21.6.).

SVĚTELNÉ LAPAČE

První zjištěné nálety do světelného lapače v Humpolci (okres Pelhřimov) v minulém týdnu:

Kovolesklec gamma (Autographa gamma) -1 kus

Osenice černá C (Xestia c-nigrum) - 7 ks

Osenice polní (Agrotis segetum) - 1 ks

Osenice vykřičníková (Mamestra brassicae) – 10 ks

Za oblastní odbor Tábor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech